

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 148/2015
28.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца М.М. из З., чији је пуномоћник М.Д., адвокат из Б., против туженог П. Г.–К. ДОО из З., чији је пуномоћник Р.А., адвокат из Б., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4248/13 од 24.04.2014. године, исправљене решењем истог суда Гж1 4248/13 од 10.06.2014. године, у седници одржаној 28.10.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4248/13 од 24.04.2014. године, исправљене решењем истог суда Гж1 4248/13 од 10.06.2014. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3067/11 од 31.01.2013. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев па је поништено решење туженог бр. 6164 од 14.04.2011. године као незаконито; ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоца врати на посао и распореди у складу са његовом стручном спремом и квалификацијом; ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка од 139.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4248/13 од 24.04.2014. године, исправљеном решењем истог суда Гж1 4248/13 од 10.06.2014. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3067/11 од 31.01.2013. године; ставом

другим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог и обављао је послове и радне задатке возача теретног возила. Тужилац је од новембра 2002. године управљао теретним возилом туженог I. D.. Тужени је 18.03.2011. године формирао трочлану стручну комисију са задатком да провери пређену километражу и потрошњу горива за возило којим управља тужилац. Тужиоцу је достављено упозорење од 25.03.2011. године у коме је наведено да постоји основана сумња о учињеним повредама радне обавезе неколико година уназад, везано за потрошњу горива и пређену километражу возила којим је тужилац задужен. Комисија је 29.03.2011. године извршила тестирање возила и о томе је сачињен извештај 08.04.2011. године. Спорним решењем туженог бр. од 14.04.2011. године тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, због повреде радне обавезе утврђене чланом 53. став 1. тачка 16. и 17. Колективног уговора туженог. У образложењу решења је наведено да је Комисија утврдила да је у 2007, 2008. и 2009. години било неправилности у потрошњи горива и пређеној километражи за возило којим је управљао тужилац.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили члан 179. тачка 2. у вези са чланом 180. и 184. Закона о раду, када су усвојили тужбени захтев и поништили решење о отказу уговора о раду као незаконито и обавезали туженог да тужиоца врати на рад.

Чланом 179. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Чланом 180. став 1. истог закона прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. тачка 1)-6) овог закона запосленог писменим путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање пет радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења, а ставом 2. прописано је да у упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа,

чињенице и доказе који указује на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

У конкретном случају тужени је поступио супротно члану 180. Закона о раду, јер упозорење од 25.03.2011. године није сачињено у складу са ставом 2. овог члана, због чега није остварена сврха упозорења, која се састоји у томе да се запосленом стави до знања да је својом радњом, односно поступком изазвао настанак отказног разлога, како би се изјаснио о свему што му се ставља на терет, што у конкретном случају није учињено, чиме је тужиоцу ускраћено право на одбрану.

Наиме, Конвенција Међународне организације рада број 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца („Службени лист СФРЈ“ – Међународни уговори бр. 4/84, 7/91) у члану 7. прописује да радни однос радника неће престати због разлога везаних за понашање радника или његов рад пре него што му се омогући да се брани од изнетих навода, осим ако се с разлогом не може очекивати од послодавца да му пружи ту могућност. Овом одредбом је заштићено право радника на одбрану од отказног разлога и због тога је чланом 180. Закона о раду прописана обавеза послодавца да пре отказа уговора о раду запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду, па у случају да послодавац прекрши ову одредбу решење о отказу није законито.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, управо ради омогућавања запосленом права на одбрану, чињенични опис радњи у упозорењу мора да буде у корелацији са тим описом у решењу о отказу уговора о раду. Међутим, у овом случају у упозорењу од 25.03.2011. године нису конкретизоване радње извршења повреде радне обавезе у погледу времена, места и начина извршења (за време извршења је наведено „дужи низ година“), а у спорном решењу о отказу од 14.04.2011. године наведене су чињенице које је комисија туженог утврдила после датог упозорења и на које тужилац није имао могућност да се изјасни. Наиме, комисија је 29.03.2011. године вршила тестирање возила без учешћа тужиоца, па је сачинила извештај 08.04.2011. године, који није достављен тужиоцу, а био је основ за доношење решења о отказу. Оваквим поступањем тужени је повредио право тужиоца на одбрану од отказног разлога, због чега је спорно решење незаконито.

Чланом 184. став 1. Закона о раду прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. тачка 1, 2, 3, 5. и 6. овог закона послодавац може дати запосленом у року од три месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од шест месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа.

Из наведене одредбе произилази да субјективни рок од три месеца почиње да тече од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, а објективни рок од шест месеци од настанка чињеница које су основ за давање отказа.

Рокови из члана 184. став 1. Закона о раду су преклузивни рокови, материјалноправног карактера, чијим протеком послодавац губи право да због насталог отказног разлога откаже уговор о раду запосленом. Објективни рок представља оквир у коме се може употребити субјективни рок чијим истеком се

прекида и ток субјективног рока уколико због каснијег сазнања није могао да истекне до краја.

Тужиоцу је спорним решењем од 14.04.2011. године отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, а тужени је у решењу о отказу навео да је комисија утврдила неправилности у раду тужиоца за 2007, 2008. и 2009. годину. С обзиром на такво одређење времена извршења радње, ради се о повреди радне обавезе у продуженом трајању, када се застарелост давања отказа рачуна од последње предузете радње извршења. Како је решење о отказу уговора о раду донето 14.04.2011. године, то је правилан закључак нижестепених судова да је наступила застарелост давања отказа протеком објективног рока од шест месеци, који је почео да тече истеком 2009. године, када је била последња радња извршења, услед чега је наступила преклузија у погледу могућности отказивања уговора о раду, што спорно решење чини незаконитим.

Због наведених мањкавости поступка отказивања уговора о раду, правилан је закључак нижестепених судова да побијано решење о отказу уговора о раду није донето у законитом поступку и услед тога је незаконито, тако да су нижестепени судови правилно поништили овај акт туженог послодавца.

С обзиром да је тужиоцу незаконито престао радни однос, тужени је на основу члана 191. став 1. Закона о раду, обавезан да га врати на рад.

Имајући у виду наведено, неосновани су ревизијски наводи да је побијаним одлукама погрешно примењено материјално право, а навод на коме се претежним делом ревизије инсистира - да је против тужиоца поднета кривична пријава чија садржина упућује на постојање његове одговорности за повреду радне обавезе, Врховни касациони суд је оценио ирелевантним.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 405. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**